

Prof. dr hab. Kazimierz Górka

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Dr Marcin Łuszczak

Politechnika Opolska

**KONTROWERSJE WOKÓŁ
ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEGO**

1. Koncepcja zrównoważonego i trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego

- EKOROZWÓJ jako rozwój gospodarczy zgodny z wymaganiami ochrony środowiska naturalnego
- ROZWÓJ TRWAŁY (*Sustainable Development*) to rozwój, który zapewnia realizację potrzeb obecnego pokolenia bez wywierania negatywnego wpływu na możliwości zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń.

Raport U Thanta

Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ
pt. Problemy środowiska ludzkiego

Problems of the Human Environment, A/RES/2398
(XXIII) 1968

Granice wzrostu a wzrost zerowy

D.H. Meadows, D.L. Meadows et al.: Limits to Growth. 1972; Granice wzrostu. PWE, Warszawa 1973

The Limits to Growth. The 30-Year Update. Chelsea Green Publ. Comp. 2004

Sustainable Development

Nasza wspólna przyszłość. Raport G.H. Brundtland. PWE 1991

G. H. Brundtland, Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future, United Nations, A/42/427 1987

- *Rozwój samopodtrzymywany* (samopodtrzymujący się)
 - *Rozwój zrównoważony* (Konstytucja RP 1997; Społeczna gospodarka rynkowa)
 - *Rozwój trwały* (T. Żylicz: Cena przyrody. Białystok 2014)
- Równoważenie*: stabilizacja a nie rozwój.

Sustainable Development

- Lepiej: ład gospodarczy, przestrzenny, społeczny i ekologiczny.
- Kwestie wdrażania:
 - **Mocna trwałość** – rozwój bez zmian struktury kapitału, w tym przyrodniczego;
 - **Słaba trwałość** – substytucja kapitału przyrodniczego przez kapitał antropogeny.

Sustainable Development

- Kwestie wdrażania cd.

Zasada zorientowana na zachowanie zasobów - ma cechy mocnej lub co najmniej wrażliwej trwałości zasobów. W myśl tej koncepcji zasoby nieodnawialne są użytkowane w sposób trwały, jeżeli ich ilość, dzięki ciągłemu zmniejszaniu zużycia, nie zostanie nigdy wyczerpana.

Zielona gospodarka

Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna – low carbon economy); w USA odpowiedź prezydenta Obamy na kryzys gospodarczy - program inwestowania i tworzenia nowych miejsc pracy w sektorze ochrony środowiska.

Finansjalizacja

3. FINANSJALIZACJA – dominacja sfery finansów nad światem gospodarki realnej

- Przerost systemu instrumentów pochodnych (derywatów).

- Nadużycia w pośrednictwie finansowym.

Chciwość bankowców.

- Patologie różnicowania dochodów – szybko rosnące różnicowanie dochodów od 1975 roku, **dzięki systemowi neoliberalizmu.**

Finansjalizacja

P. Dembinski: Finanse po zawale. Studio Emka 2011

P. Dembinski, S. Beretta: Kryzys ekonomiczny i kryzys wartości. Wydawnictwo M, Kraków 2014

Perspektywa chrześcijańska w zwalczaniu asymetrii; dobra wspólne

Krytyka kapitalizmu jako systemu społeczno-gospodarczego

Thomas Piketty: Capital in the Twenty-First Century (Kapitał w XXI wieku), 2014.

-zbadanie zróżnicowania dochodów w kilku krajach w okresie 300 lat!

- wykazanie, że stopa zwrotu z kapitału rośnie szybciej niż PKB oraz płace!

Czy koniec kapitalizmu, czy tylko jego nowa forma?

John Kenneth Galbraith a Janos Kornai

Ekonomia umiaru jako nowy paradygmat

Wzrost zrównoważony *ekonomicznie* (rynki, inwestycje, finanse), *społecznie* (sprawiedliwy podział dochodów), *ekologicznie* (relacje człowieka z naturą).

Ekonomia umiaru to zdolność takiego gospodarowania, które, w myśl zasady sprawiedliwości między-

i wewnątrzgeneracyjnej, zapewnia wysoką jakość życia współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

Ekonomia umiaru jako nowy paradygmat

G.W. Kołodko: Dokąd zmierza świat. Ekonomia polityczna przyszłości. Wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa 2013, rozdz. XV

Gerald Cohen: Dlaczego (nie) socjalizm? PTE, Warszawa 2011: Socjalizm jako ideał uzasadniony moralnie, ale nie do realizowania w praktyce ze względu na zasady rynkowe i ludzki egoizm. Brak jest mechanizmów do wykorzystania kryjącej się w ludziach wielkoduszności...

Wnioski

- Kwestie terminologiczne: więcej zrozumienia dla idei rozwoju trwałego.
- Kwestie wdrażania: dylemat zakresu mocnej i słabej trwałości i jego odbicie w systemie prawa i programach gospodarczych; zasada zorientowana na zachowanie zasobów.

Wnioski

Sposoby wdrażania:

- hasła zielonej gospodarki i inne ujęcia, odrębne instytucje i przepisy prawne czy nasycenie systemu prawnego, programów gospodarczych oraz podręczników kwestiami rozwoju trwałego (podobnie jak z kwestią ochrony środowiska),
- hasła ekonomii umiaru, mniejszy nacisk na kwestie zysku, większa troska o sprawy społeczne i jakość życia.

Dziękujemy za uwagę